

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління

Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 01 » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Державна політика: аналіз та механізми впровадження

для студентів

спеціальності	281 Публічне управління та адміністрування
освітнього рівня	другий (магістерський)
освітньої-професійної програми	281.00.01 Державне управління
спеціалізації	Державне регулювання розвитку міста

Київ – 2021

Розробник:

Рябець Катерина Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Рябець Катерина Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри управління

Протокол від 31.08.2020 р. № 9

Завідувач кафедри Л.М. Ільч
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми "Державне управління")

(назва освітньої програми)

28.08.2020 р.

Керівник освітньої програми Т.В. Поспелова
(підпис)

Робочу програму перевірено

31.08.2020 р.

Заступник директора/декана І.Ю. Мельник
(підпис)

Пролонговано:

на 21/2022 н.р. «22» 08 2021 р., протокол № 9
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс		5
Семестр		1
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів		4
Обсяг годин, в тому числі:		120
Аудиторні		16
Модульний контроль		8
Семестровий контроль		-
Самостійна робота		96
Форма семестрового контролю		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у магістрів знань щодо сучасної методології аналізу та механізму впровадження державної політики; вміння ідентифікувати й аналізувати підстави для державного втручання і проведення державної політики в різних сферах суспільного буття, визначати наслідки втручання з огляду на різні цілі політики.

Завданнями дисципліни є оволодіння такими компетентностями:

I. Загальнопредметні компетентності:

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК03	Здатність розробляти та управляти проектами.
ЗК04	Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
ЗК05	Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.
ЗК07	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

II. Фахові компетентності:

СК02	Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.
СК04	Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
СК06	Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.
СК07	Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.
СК08	Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент має знати та розуміти:

РН01	Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.
------	---

PH03	Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.
-------------	---

Студент має **вміти**:

PH02	Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.
PH07	Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
PH08	Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
PH12	Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Основи аналізу державної політики							
Концептуальні засади аналізу державної політики	12	2			2		8
Наукова парадигма аналізу політики в контексті політичної думки. Літературно-джерельна база дослідження державної політики	14	-			-		14
Модульний контроль	2						
Разом	28	2			2		22
Змістовий модуль 2. Змістові й структурно-функціональні особливості державної політики. Умови та динаміка державно-політичних процесів							
Конструктивність взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства. Корелятивні відносини держави та суспільної сфери	12	-			2		10
Типологія державної політики та модельний аналіз державно-політичних процесів	16	2			-		14
Модульний контроль	2						
Разом	30	2			2		24

Змістовий модуль 3. Умови та динаміка державно-політичних процесів							
Аналіз процесу й технологія прийняття державно-політичних рішень. Аналітичні ролі та вимоги щодо вироблення і надання порад-рекомендацій	10	-			2		8
Параметри, критерії та процедури вибору політики	16	2			-		14
Модульний контроль	2						
Разом	28	2			2		22
Змістовий модуль 4. Практичні механізми здійснення аналізу державної політики							
Розроблення та аналіз державної політики. Втілення державної політики: стратегічні підходи до планування політики	18	2			2		14
Формулювання проблеми та аналіз політики. Вибір знарядь політики	14	-			-		14
Модульний контроль	2						
Разом	34	2			2		28
Усього	120	8			8		96

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи аналізу державної політики

Тема 1. Концептуальні засади аналізу державної політики

Сутність категорії «державна політика». Політична наука. Понятійно- категоріальний апарат з питань політики. Теорії та концепції державної політики. Розвиток політичної думки у світовому контексті. Етапи розвитку політичної думки в Україні. Демократично-народницький напрям політичної думки. Взаємозв'язок політики та управління. Публічне узгодження інтересів держави і суспільства. Політичний простір. Реалізація політики. Поняття «інституту» в політиці та державному управлінні. Політичні інститути як складові політичної системи. Держава як політичний інститут. Інституціональне середовище. Політична реформа. Публічна сфера.

Тема 2. Наукова парадигма аналізу політики в контексті політичної думки.

Літературно-джерельна база дослідження державної політики

Сутність наукової парадигми аналізу державної політики. Історіографічний доробок українських і радянських вчених. Становлення аналізу державної політики як окремої сфери дослідження. Сутність джерельної бази з аналізу державної політики. Види джерел з аналізу державної політики. Вітчизняні джерела з аналізу державної політики. Зарубіжні джерела з аналізу державної політики.

Змістовий модуль 2. Змістові й структурно-функціональні особливості державної політики. Умови та динаміка державно-політичних процесів

Тема 3. Конструктивність взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства. Корелятивні відносини держави та суспільної сфери

Сутність конструктивного взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства. Взаємозалежність соціально-економічних, політичних, культурних та інших суспільних детермінант і державної політики.

Дослідження діяльності держави в умовах сучасного розвитку суспільства. Дослідження взаємозалежності суспільних умов і системи державного управління. Сутність корелятивних відносин. Особливості корелятивних відносин в аналізі державної політики. Втручання держави в різні сфери життя суспільства. Аналіз функцій держави в економічній сфері.

Тема 4. Типологія державної політики та модельний аналіз державно-політичних процесів

Сутність типології державної політики. Дослідження типів державної політики.

Інформаційно-аналітичні процеси в аналізі державної політики.

Модельний аналіз державно-політичних процесів. Моделі досягнення державно-політичних процесів. Раціональна модель досягнення державно-політичних рішень. Інкрементальна (нарощувальна) модель. Елітна модель досягнення державно-політичних рішень.

Змістовий модуль 3. Умови та динаміка державно-політичних процесів

Тема 5. Аналіз процесу й технологія прийняття державно-політичних рішень. Аналітичні ролі та вимоги щодо вироблення і надання порад-рекомендацій

Аналізу процесу прийняття державно-політичних рішень. Основні етапи аналізу процесу прийняття державно-політичних рішень. Усвідомлення (формулювання проблеми). Формулювання напряму державної політики. Стратегія державної політики. Процес набуття законного статусу. Механізм впровадження політики в життя. Оцінювання результатів політики. Концептуальні засади реалізації урядової політики.

Тема 6. Параметри, критерії та процедури вибору політики

Сутність та основні ознаки параметрів, критеріїв і процедур вибору політики. Види критеріїв державної політики. Вибір специфічних критеріїв. Вибір політики: базові підходи. Методологія оцінок вибору. Невизначеності вибору політики. Раціональність вибору політики. Впровадження як чинник вибору політики. Парадокси вибору політики.

Змістовий модуль 4. Практичні механізми здійснення аналізу державної політики

Тема 7. Розроблення та аналіз державної політики. Втілення державної політики: стратегічні підходи до планування політики

Державна політика та роль держави на сьогодні. Стратегічне мислення. Фази процесу стратегічного планування. Стратегічне планування та прогнозування державної політики. Керівництво та зміни. Процес стратегічного планування. Втілення політики: методи стратегічного планування політики. Вади раціональних методів при їх застосуванні до процесу вироблення рішень. Практична логіка прирідних методів. Поєднання та узгодження раціонального та прирідного методів у плануванні політики.

Тема 8. Формулювання проблеми та аналіз політики. Вибір знарядь політики

Сутність формулювання політичних проблем. Особливості формулювання проблеми в системі аналізу державної політики. Методики формулювання проблеми. Технології конкретизації проблеми. Проблемний аналіз. Таксономія знарядь політики. Вибір знарядь політики і рекомендації щодо вибору. Критерії вибору знарядь аналізу політики.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на лабораторному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	47	-	47	-	47	-	47
Максимальна кількість балів: 188									
Розрахунок коефіцієнта: 1.88									

Критерії оцінювання завдань на практичних заняттях:

100% від зазначеного балу – відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками

80-90% від зазначеного балу - достатньо високий рівень виконання без суттєвих (грубих) помилок

70-80% від зазначеного балу – в цілому добрий рівень виконання з незначною кількістю помилок

60-70% – посередній рівень знань виконання із значною кількістю недоліків

50-60% – мінімально можливий допустимий рівень виконання

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		годин	балів
1	Поняття, зміст і структура державної політики. Призначення та функції державної політики в суспільному житті. Середовище (соціальне, фізичне, економічне, політичне) аналізу державної політики. Документи з аналізу політики (аналітичні записки (АЗ)).	8	5
2	Поняття та визначення типів державної політики. Призначення та функції моделей державної політики в суспільному житті. Значення моделювання державно-політичних процесів.	14	5
3	Поняття та визначення циклу (етапів) державної політики. Послідовність етапів (циклу) політики. Значення аналітичних методів конкретизації проблеми. Відповідальність за вибір політики. Процедура надання порад-рекомендацій.	10	5
4	Поняття ціннісних орієнтацій аналізу державної політики. Вимоги до особистісних якостей аналітика-експерта. Гендерна демократія і врахування прав меншин в аналізі політики.	14	5
5	Умови державно-політичних процесів в Україні. Умови й динаміка державно-політичних процесів за кордоном. Роль державно-політичного рішення у розв'язанні суспільних проблем.	8	5
6	Аналіз прийняття державно-політичних рішень. Основні етапи аналізу державної політики. Параметри та критерії вибору політики.	14	5
7	Методологія оцінок та невизначеності вибору політики. Практичні механізми здійснення аналізу державної політики. Стратегічні підходи до планування політики.	14	5
8	Формулювання проблеми та аналіз політики. Зарубіжний досвід формулювання проблем та аналізу політики. Характеристики і використання класифікаційного аналізу в державній політиці.	14	5
Усього годин		96	40

Критерії оцінювання:

5 балів – відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками

4 бали – в цілому добрий рівень виконання з незначною кількістю помилок

3 бали – посередній рівень знань виконання із значною кількістю недоліків

2 бали – мінімально можливий допустимий рівень виконання

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом модульного контрольного завдання контрольної роботи) згідно затвердженого графіку. Кількість модулів – 4. Максимальний бал модульного контролю складає 25.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого, відповідно, перевіряється під час модульного контролю. Об'єктами змістового модульного контролю знань студентів є: знання, уміння та навички студентів, виконання модульних контрольних завдань. При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Модульний контроль може проводитись у формі тестів, ситуаційних завдань.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:
1-2 бали – за кожне правильне тестове завдання відповідного рівня складності
3 бали – за кожну правильну відповідь на ситуаційне завдання

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Державна політика: аналіз та механізми впровадження»

Разом: 120 год., лекції – 8 год., лабораторні заняття – 8 год., самостійна робота – 96 год., модульний контроль – 8 год., залік

Тиждень	I-II	III-IV	V-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII	XIII-XIV	XV-XVI
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Основи аналізу державної політики		Змістові й структурно-функціональні особливості державної політики. Умови та динаміка державно-політичних процесів		Умови та державно-політичних процесів		Практичні механізми здійснення аналізу державної політики	
Кількість балів за модуль	22 бали		22 бали		22 бали		22 бали	
Лекції	1		2		3		4	
Дати								
Теми лекцій	Концептуальні засади аналізу державної політики		Типологія державної політики та модельний аналіз державно-політичних процесів		Параметри, критерії та процедури вибору політики		Розроблення та аналіз державної політики	
Теми семінарських /практичних /лабораторних занять	Концептуальні засади аналізу державної політики		Конструктивність взаємозв'язку державної політики та соціально-економічних умов розвитку суспільства		Аналіз процесу й технологія прийняття державно-політичних рішень		Формулювання проблеми та аналіз політики.	
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1(25 балів)		Модульна контрольна робота 2(25 балів)		Модульна контрольна робота 3(25 балів)		Модульна контрольна робота 4(25 балів)	

8. Рекомендовані джерела

Базова

- 1 Браун П. Посібник з аналізу державної політики : пер. з англ. / П. Браун. - К. : Основи, 2000. - 243 с.
- 2 Вступ до аналізу державної політики : навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. - К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. - 238 с.
- 3 Дай Т. Основи державної політики / Т. Дай ; пер. з англ. Г. Є. Краснокутського ; наук. ред. З. В. Балабаєва. - Одеса : АО БАХВА, 2015. - 468 с. (гриф МОН України).
- 4 Дан В. Державна політика: вступ до аналізу / В. Дан ; пер. з англ. Г. Є. Краснокутського ; наук. ред. М. О. Баймуратов. - Одеса : АО БАХВА, 2005. - 504 с. (гриф МОН України).
- 5 Денисенко К. Державна політика у сфері соціального захисту: аналіз понятійно-категоріального апарату // Ефективність державного управління. - 2017. - Вип. 2 (51). - Ч. 1. - С. 95-101.
- 6 Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. - К. : Вид-во УАДУ, 2000. - 232 с.
- 7 Механізми координації європейської політики: практика країн-членів та країн-кандидатів / Центр економічного розвитку ; ред. Н. Гнидюк. - Київ : Міленіум, 2003. - 380 с.
- 8 Основи аналізу державної політики : опорний конспект лекцій до навч. дисципліни. - Режим доступу : www.IPAS.org.ua/library.htm
- 9 Пужкал О.Г. Публічна та державна політика: єдність та відмінності // Інвестиції: практика та досвід. - 2017. - № 24. - С. 106-112.
- 10 Ребкало В. Державна політика: аналіз та впровадження в Україні : конспект лекцій до навч. модуля / В. Ребкало, В. Тертичка. - К. : Вид-во УАДУ, 2002. - 80 с.
- 11 Рябець К. А. Політико-правові засади публічного управління у галузі водного господарства України : монографія / К. А. Рябець. - Одеса : "Друкарський дім", 2019. - 304 с.
- 12 Янг Е. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : практич. посіб. для радників з держ. політики у Центральній і Східній Європі / Е. Янг, Л. Куїнн ; пер. з англ. С. Соколик ; наук. ред. пер. О. Кілієвич. - К. : К.І.С., 2003. - 130 с. - Режим доступу : www.IPAS.org.ua/library.htm

Нормативно-правові джерела

- 1 Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
- 2 Закон України про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності від 11 верес. 2003 р. № 1160-15 // Уряд. кур'єр. - 2003. - № 198. - 22 жовт. 10.
- 3 Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 берез. 2004 р. № 308 // Уряд. кур'єр. - 2004. - № 55. - 24 берез.
- 4 Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
- 5 Регламент Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лип. 2007 р. № 950 / Офіц. вісн. України. - 2007. - № 54. - С. 21. - Ст. 2180.

Додаткові джерела

- 1 Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень : зб. док. і матеріалів / уклад. : О. І. Кілієвич, В. В. Тертичка. - К. : К.І.С., 2004. - 210 с. - Режим доступу : www.IPAS.org.ua/library.htm

2 Інтернаціоналізація вироблення політики [Текст] : інституційні та організаційні підходи до інтеграції внутрішньо- та міжнар. аспектів вироблення політики / Укр. Академія держ. управління при Президентові України, Центр дослідження адміністративної реформи. - Київ : УАДУ, 2000. - 100 с.

3 Кілієвич О. Англо-український Глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки / О. Кілієвич. - К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. - 510 с. - Режим доступу : www.IPAS.org.ua/library.htm

4 Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні / В. Тертичка. - К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с.

5 Аналітичні записки з розробки напрямків державної політики / уклад. : В. Романов, О. Кілієвич. - К. : Вид-во УАДУ, 2015. - 236 с.

6 Вайс К. Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / К. Г. Вайс ; пер. з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської ; наук. ред. пер. О. Кілієвич. - К. : Основи, 2000. - 671 с.

7 Веймер Д. Л. Аналіз політики: концепції, практика / Д. Л. Веймер, Е. Р. Вайнінг ; пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника ; наук. ред. О. Кілієвич. - К. : Основи, 1998. - 654 с.

8 Вироблення державної політики. Аналітичні записки / уклад. : О. І. Кілієвич, В. С. Романов. - К. : Вид-во "К.І.С.", 2003. - 346 с. - Режим доступу : www.IPAS.org.ua/library.htm

9 Вироблення державної політики: рекомендації для України в контексті євроінтеграційного досвіду країн Балтії та Польщі : зб. аналіт. звітів і зап. учасн. Програми уряд, стажування / уклад. : О. І. Кілієвич, В. В. Тертичка. - К. : К.І.С., 2006. - 388 с.

10 Волес В. Творення політики в Європейському Союзі / В. Волес, Г. Волес ; пер. з англ. Р. Ткачук. - К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2004. - 871 с.

11 Говлет М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / М. Говлет, М. Рамеш ; пер. з англ. О. Рябова. - Львів : Кальварія, б. р. - 264 с.

12 Гогвуд Б. Аналіз політики для реального світу / Б. Гогвуд, Л. Ган ; пер. з англ. А. Олійник ; наук. ред. пер. В. Тертичка. - К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2014. - 396 с.

13 Збірник ситуативних прикладів у сфері державної політики і державного менеджменту / пер. з англ. І. О. Іноземцевої, С. В. Соколик. - К., 2002. - 104 с.

14 Колбеч Г. К. Політика: основні концепції в суспільних науках / Г. К. Колбеч ; пер. з англ. О. Дем'янчука. - К. : Видав. дім "КМ Академія", 2004. - 127 с.

15 Оцінювання державних політики та програм : посіб. для викл. з осв.- проф. підготов, магістрів держ. упр. / Т. Англєрид, А. Андерсен, І. Артим та ін. - К. : Всеуито, 2003. - 151 с.

Періодичні видання

- 1.** Демократична Україна (укр.).
- 2.** Аспекти публічного управління (укр., рос., англ.)
- 3.** Вісник Національної академії державного управління при Президентові України.